

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

BONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya.

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas.
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

PEL DIA DE LA BODA

—Féumelas ben bé á la meva mida las calsas, ¿enteneu? No vull que la dona se me las pugui posar.

EL "LIO," DE LAS BRIGADAS

—¿En qué quedém?... ¿Hem de treballar ab la ploma ó ab la escombra?

ESTIUHEJANT

De Montagut á Montgrony.—Perduts per la montanya.—Salut per l' Hivern.—A Ca 'n Pardinella.—Montgrony á la vista.

A v en Pepet Peix de Ribas varem emprendre la caminada á las primeras horas del matí de un día seré. Permétinme ans que tot que 'ls presentí al meu company: en Pepet Peix es un minyó de una trentena d' anys, de faccions finas, més aviat baix que alt, més aviat magre que gras, pero fort com un bastó d' arrel d' argelaga... y n' es la proba que vá estar quatre anys á Cuba; vá ferhi tota la campanya, y vá tornarne com si res hagués passat.

Donchs bé, al emprendre la marxa ni ell ni jo sabíam el camí de Montgrony... Poch més ó menos presumíam per conjeturas instintivas ahont havia de caure el famós santuari; pero 'l camí per la montanya, qu' era el que volíam fer, ni ell ni jo 'l sabíam. ¿Y com 'l havíam de saber, si en realitat no existeix? Per aquells endurrials no hi ha més que senderons y trenca colls.

Ens havíam dit:—Pujaréu pel Barricó, torseréu á la dreta, donant la volta pel repetje rocallós de la montanya, y caminant caminant arribaréu á Coll de Grats: d' allí torseréu á la dreta, contornejant el macís de la Berruga; trobaréu dos senderons, pendréu el que puja y deixaréu el que baixa, y si teníu dalit y bona cama, en tres horetas arribaréu á Montgrony.

De manera que havent sortit de Montagut á las cinch de la matinada, era de lley que á las vuyt, ó á quarts de nou tot lo més, hi arribéssim... Donchs eran ja las den y fins quarts d' onze y 'ns trovabam encare en una altura, guanyada escalant camins de cabras, gelosos de no perdre nivell, perque sabíam que Montgrony está encinglerat, y volíam arribarhi com qui diu á peu plá.

Durant l' ascensió havíam vist una fumerola que s' elevava per entre mitj de una pinada.—Allí hi trobarém algú que 'ns guiará.—digué en Pepet. Pero no hi havia més que una pila de carbó en combustió... Del carboner no se 'n veyá 'l rastre.

—¿Qué fem? ¿Creu vosté que fora del cas recular? —me preguntá en Pepet.

—May de la vida!—li vaig respondre.

—Donchs amunt?...

—Amunt y foral!

Y anavam ascendint, regant els rochs calissos ab gotas de suhor, perque 'l barba-roig, un sol rutilant fíblava de debó. Bé es veritat qu' en alguns revoltes veníam á mitigar la seva ardencia las alenadas de un

ventet fresch, fi, refrigerant, y que tot sovint un' ombra regalada, convidaba á esbufegar trenta segons, un minut á peu dret.

S' admirava 'l bon Pepet de que aquell penós exercici m' agradés.—¡Y tant com m' agrada!—li responía jo.—Com que aquí 's deixan els mals humors de la ciutat y 's fá bon acopi de salut y forsa per l' hivern.

Y en efecte, no 'n venen pas á ca 'l Apotecari de aquestas medecinas reconstituyents, en las que hi entran sabiament dossificats el sol y l' ayre impregnats de las emanacions del boschl... S' han de venir á buscar á montanya aqueste remeys. ¡Y ademés quin encís per la vista la contemplació d' aquellas grans solituts, torbadas sols per una qu' altra cabra qu' esbrota tranquilament un esbarzer al cayre de una timba, ó pel dringar llunyá de l' esquella de las invisibles vacas que s' apeixan en els prats de las alturas!

A un de squeixos prats desembocarem al final de l' ascensió. Fins llavors havíam trepitjat rochs cantalluts y esmolats com ganivets: ara 'ns tocava enfonzar els peus en la blanca catifa de l' herba verda mostrejada de floretas. No hi ha palau al mon que la tingui més hermosa. Uns olms centenaris ens convidavan á reposar, no sens que ans en Pepet s' ajupís á cullir un bell arprelech de corretjolas, perfumat bolet, cusí germá del muixarnó.—Ja veurá—va dirme—que bonas son á l' arrós!

—¿Y ahont l' anirém á fer l' arrós?—li preguntí. —Son ben prop de las onze, y Montgrony no 's ven encare. En cambi allí baix hi ha una casa.

—Es á Ca 'n Pardinella.

—¿No vos sembla millor que aném allí á dinar? De moment menjarém, que té ns ho havém guanyat. Y lo que haguém de fer després ja ho decidirém.

Per arribar á ca'n Pardinella, guanyant un camí pedregós que veyam angulejar dessota nostre, 'ns fou menester despenjarnos per uns cingles espaldats, clapsats de boixos. Sort de aquesta mata forta, providencia dels excursionistas en els sitis perillosos: vos hi poden arrapar, confiantlos hi tot el pes del vostre cos, segurs de que no desdirán. Ni desdeixen, ni punxan: son uns bons amichs.

El camí que per últim lograreu trepitjar, no sens girar la vista enrera y endalt pera dirnos:—Mentida sembla que per aquestes precipicis haguém lograt despenjarnos—era pedregós com tots, y en una cotzada ens regalá ab l' espectacle de un torrent que 's despenjava de las alturas cascadejant. Estona feya que sentíam la remor de l' aygna sense véurela: allí en aquell reconet ombrejat de vegeta-

ció arbòrea pomposa y frescal, se 'ns presenta de sòpte als ulls en tota la seva hermosura, saltant de penya en penya ab flochs de brumera y alenadas de frescor. Una derivació de la corrent forma una deliciosa font arrán de camí. Una bona mullada de polsos y un parell de vasos d' aygua fresca sigueren el nostre aperitiu, el nostre vermouth de uns efectes tan expedites, que al atansarnos á ca'n Pardinella la fam ens empaytava.

¡Bona casa y bona gent!

Bona casa porque es gran, encare que rústega. Y bona gent porque encare que rústega es amable y hospitalaria.

Al entorn del casalot, agregat de construccions diverses, s'extenen las quintanas, rubiertas de blat com or á punt de segar, ó alfombradas de sanas patateras, verdas com esmeragda. Més enllá en las vessants panxudas e's prate de un vert tendre que 'l sol fa resplandir, y en la part alta 'l bosch y 'ls cingles, bancals de roca de tots colors, folrats de matas que semblan tofas de vellut.

Dintre de la casa flayres de pau doméstica exempte de ambicions. L'amo, un home alt y escardalench, ab cara de sant de pedra, pastant el pá de la senmana. La mestressa trastejant per la cuyna entre una llograda de baylets forts y sanitoesos.

¡Y quina cuyna la de ca'n Pardinella! Un veritable monument. Se 'n emporta la major part de l'área del cos principal de la casa, y es per tant espayosíssima. Una columna al mitj aguanta la viga mestra, sobre la qual estriba un robust enteixinat de fusta. A un recó la llar: al fons un gran finestral, pel qual penetran ruixadas de llum: y al entorn de l'aygüera un rastell de cacerolas d'arám y altres metalls ressaltant ab sas lluhissors sobre la patina fumada de las parets y 'l sostre.

Allí, sobre 'l flam de la llar, el meu acompanyant, el bon Pepet, feu un arrós de primera. Tenia rahó: las corretjolas li donaren un perfum especial y molt grat. Unas costellas á la brasa y unas anxovetas de Cadaqués que jo portava previngudas completaren el nostre menu. Ja estaria content de poder menjar sempre á Barcelona ab el gust que allí, en aquella casa, que sense figurar en el

nostre itinerari, 'ns proporcioná tan bon confort y tan bell descans.

Ab l'amo parlarem de la cullita, dels pagos cada día més crescuts y ¡admirinse! fins parlarem del pròxim eclipse de sol. Al efecte m' ensenyá una revista religiosa, qual títol no recordo, en la qual hi havia un grabat representant la Península, creunhada com per una banda, per una faixa de sombra, desde las costas gallegas á las valencianas.

—¿Hi esteu suscrit?—li vaig preguntar.

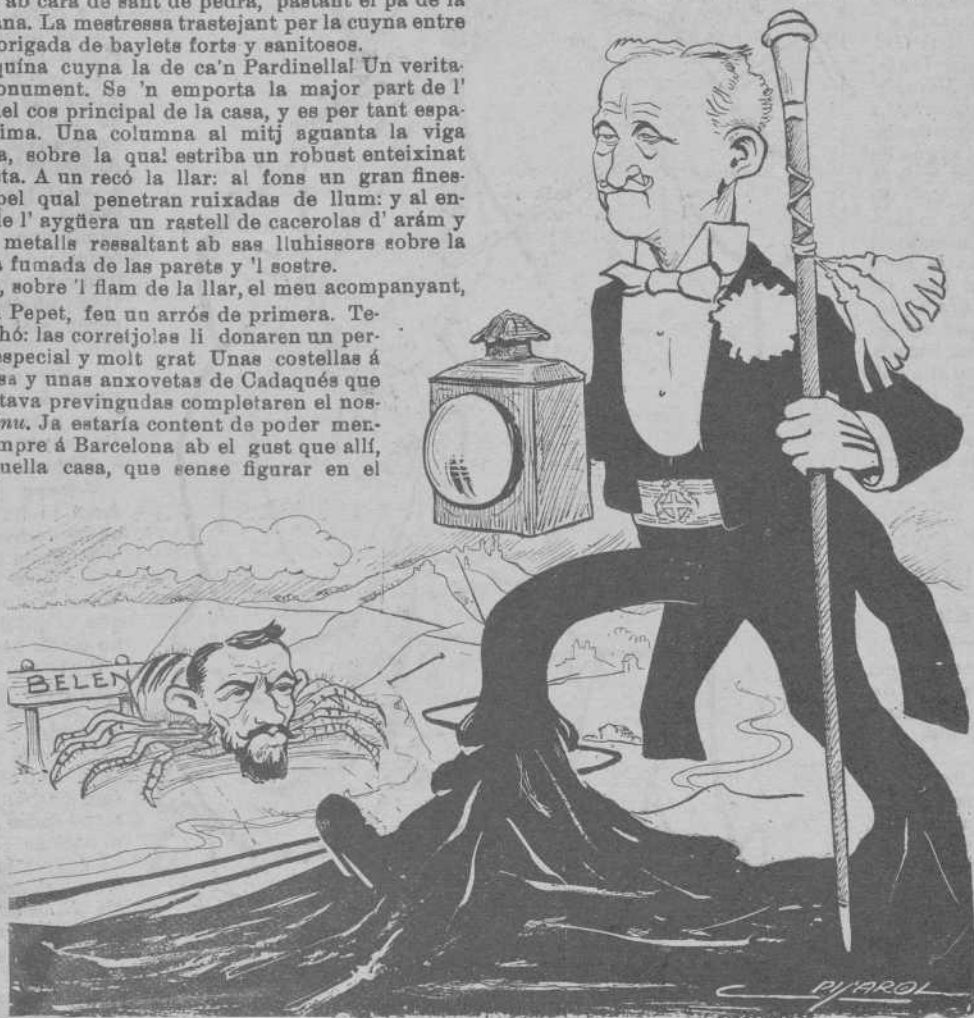
—No, senyor—me va respondre.—Me l' envía un meu germá qu' es frare.. No 's pensi, frare llech; pero molt instruhit. Se dedica á l' electricitat.

Varem despedirnos de aquella bona gent, qu' en el pago del escelent servey que 'ns acabavan de prestar no 's mostrá gens agarrada, rebujant obstinadament una part de la retribució que volíam ferlos acceptar, y 'ns ensenyaren el camí de Montgrony, ja desde allí gens errador.

—Dintre de tres quartets hi serán.

Y en efecte: anarem pujant per un camí que 's desarrolla al peu de unas alturas sempre encingleradas, y arribarem á un collet.

DON ROMULO, FENT LA RONDA

—Podeu posar en el meu camí tant fanch com volgueu... Porto calsat impermeable.

Montgrony aparequé als nostres ulls penjat com un niu d'áligas dalt del cingle. Se veyá 'l casalat de l' Hoesteria; més amunt el minúscul Santuari, empotrat en las rocas y una serie d' escalas, com las de Miramar que muntavan á la part superior de la cinglera.

Per arribarhi 'ns calia fer una bona pujada... Pero á mitj camí 'ns convidá á reposar una font ficada dintre de una construcció á tall de capelleta, ab sa corresponent reixa de ferro. La reixa estava oberta y 'ns hi ficarem. Banchs de pedra als dos costats, y al enfront un mur de pedra de fil ben treballada, y al mitj, dessota la fetxa de la construcció 1627, l'imatje de la Verge en relleu y una inscripció á ab-dós costats mitj menjada per la mullena y per la molsa, que diu aixís en lo que 's pot llegir: «*Es se trobada Nostra Senyora de Montgrony anomenada de la Llet en esta font ab una campana que...*» (segueixen lletres borrosas y l'inscripció passa á l'altre costat) *Galcerán de Pinós, comte de Mataplana en lo any 804.*

Una particularitat: l'aygua de la Font rajava com una doll de llet de la mameilla al descubert de l'imatje. Pero l'orifici está tapat y ara s' es muny per un sobreixidor sanglotant com si 's dolgués de que s' haja modificat aquesta manifestació de ingenue naturalisme.

P. DEL O.

ESPECTACLE

DIVERTIT

Se queixan els empresaris de teatros del retrahiment del públich.

¡Candorosos empresaris!

¿Cóm no 'ns hem de retreure de venir, pagant, á casa de vostés, quan á la Casa de la Ciutat en donan, completament gratis, espectacles prodigiosament més divertits que las

sevas pessas del género chico? Per si vostés s' atreueixen á posarho en dupte, llegeixin aquest petit extracte d' una de las últimas essions celebradas al Saló de Cent.

Son dos quarts de ^{***}cinch de la tarde. Lentament, mal humorats, ab ayre *penseroso*, els regidors comensan á entrar. ¿Ne portan alguna de cap? No. Pero comparan temporada ab temporada, pensan en aquella época venturosa en que la existencia edilicia s' escorría de banquet en *lunch* y de recepció en festa, y com que, segons ja digué el cisne florentí,

Nessun maggior dolore,

*che ricordarsi del tempo felice
nella miseria,*

al palpar la freda real actualitat, se senten tristos.

Afortunadament, la sinfonía lúgubre dura poch.

—¿Se aprueba el acta? Aprobada.

Aquí Melpómene 's retira y entra en funcions Momo. Ja hi som.

Un regidor pregunta que qué s' ha de fer ab els barquers del Ajuntament.

—¿Quins barquers? — exclama admirat un altre concejal que, com li passa á un servidor, no deu haverne vist may cap.

—Els que 's posan á la Mar Vella pera salvar als banyistas que s' ofegan.

—Pero ¡realment hi ha barquers nostres que 's cuydan d'aixó?

—¡Vaya si n' hi ha! Lo mal es que 's infeliosos no tenen barca.

Tothom riu. ¡Barquers sense barca! Com si diguessim cassadors sense escopeta, caballers sense caball, biftechs sense carn ni patatas. ¿N' hi ha gayres al *Pobre Valbuena* ó als *Bohemios* de xistes tan graciosos com aquest?

El primer regidor continúa:

—Convindría que 's pagues-

—¡Hola! ¿Qui es aquesta que t' ha saludat?

—Una amiga... política. Es la senyora... del president del nostre comité.

Quadros del estiuheig
L'ARRIBADA DEL TREN DELS MARITS

—¡Miratel, pobret, qué content treu el cap, el men!
—¿En quin vagó va? ¿En el primer?
—En el segón.

sin á n' aquests abnegats servidors del Municipi.

Un concejal:—Fondos hi ha per aixó. Al fer els pressupostos varem consignar pera aquest objecte 3,000 pessetas.

Novas riallas. ¿Van consignar 3,000 pessetas, y no obstant els interessats no cobran? ¿Qué s' han fet, donchs, aquests diners? ¿S' haurán pots'er gastat en *Veuve Clicquot* ó en brevas *Henry Clay*?

Primer concejal:—De totes maneres, tenint en compte l' humanitari servey que prestan aquests pobres barquers... sense barca, jo suplico á la Comissió de Governació...

—Aixó no perteneix á Governació: correspón á la Comissió d' Hisenda.

—Prego, donchs, á la Comissió d' Hisenda...

—Ni á la d' Hisenda tampoch—salta un altre edil:—Aixó, en rigor, no es cosa del Ajuntament. ¿No 's tracta de gent que s' ofega?... Que se 'n cuydi la «Sociedad de Salvamento de náufragos.»

Explosió general de riallas. La sortida es de punta. Trobat aquest argument, el Municipi ve á ser completament inútil. ¿Se tracta, per exemple, de vigilancia? Ja hi ha la Guardia Civil. ¿Es qüestió de beneficencia? Que se 'n cuydin els «Amichs dels Pobres. ¿Es assumpto d' inspecció d' aliments, de salubritat, d' higiene? L' «Academia de Medicina» se 'n encarregará. ¿Que 's cala foch á n' algun puesto? Que l' apagni *La Paternal* ó *El Fénix*.

Segueix la sessió. Un concejal demana la paraula

y proposa que d' ara endavant no 's permeti edificar cap casa de lloguer sino ab la condició precisa de que en cada habitació hi haurá un quarto de bany.

Laudable iniciativa, ¿veritat?

Ara m' explico perquè als barquers que l' Ajuntament té á la Mar Vella no se 'ls proveeix de barca. ¿A qué fer gaetos inútils? ¿De qué hauria de servirlos la barca als desdixats si, tenint tothom banyera al pis, la platja va á quedar completament exhausta de náufraghs?

Ventilat lo del bany, el mateix edil fa un' altra proposició.

—Demano—diu—que al objecte de instalharhi la «Bolsa del Treball», el Municipi concedeixi á la classe obrera la ex-casa Consistorial de... ¡las Cortes de Sarriá!

Tots els obrers que assisteixen á la sessió tremolan.

—¡A las Cortes de Sarriá!—diu un, en veu baixa:—No guanyarém prou pel tranvía... Ab un xich més ens planta la *Bolsa* al cap del riu ó á l' altra part del Tibidabo.

Com á fi de festa, 's parla detingndament de la crisi que actualment sufreix la classe treballadora.

—Es precis fer alguna cosa pel proletariat—diu un regidor.

—Lo mateix opino—replicá un altre.

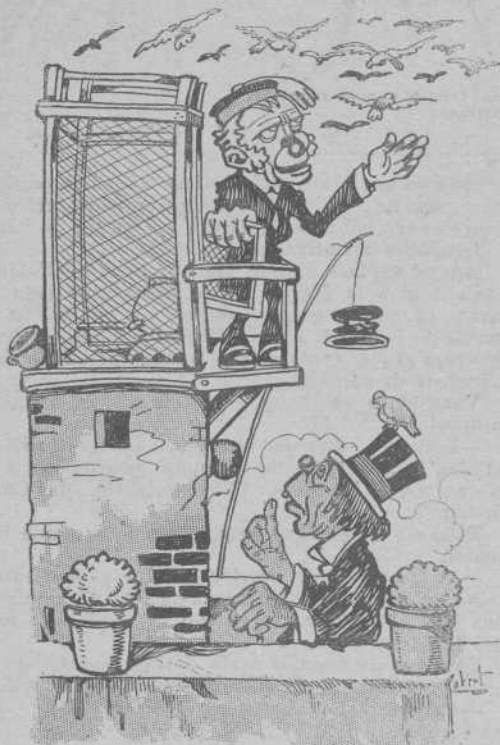
—Facilfem ha de sernos—anyadeix un tercer:—Hi ha obras projectadas per valor de quatre mi-

ESCRIBENT MUNICIPAL

—Y si 'ls obligan á escombrar els carrers, ¿qué farà vosté?
—Diré que al menos me 'ls deixin escombrar ab máquina. ¡Tot es anar en cotxe!

PROPOSICIONS

—Escolti, senyor colomista, ¿voldria llogarme aquest colomar pel dia del eclips de Sol?

lións... ¡figúrinse, quatre milións!... que podrien comensarse desseguida. Tenim els planos llestos, tenim l'aprobació de la superioritat, tenim el personal facultatiu á punt...

—¿Per qué, donchs, no 's comensan?

—Perque 'ns falta una cosa.

—¿Qué?

—Els quatre milións.

Al arribar aquí, convenuts de que no haventhi quartos no val la pena d'escalfarse 'ls cascós enrahonant, donan l'assumpto per suficientment discutit y... *se levanta la sesión.*

***

¿Ho venhen ara, els empresaris d'espectacles, per qué el públich ha deixat d'anar als teatros?

A. MARCH

QUADRET

Ja es nit. La pobra mare entra á la cambra sospirant tristament, la testa cota.

Posa 'l quinqué damunt la calaixera;

al girars' vers l'arcoba sos ulls miran

el costat dret ab expressió apenada,

rodolantli las llágrimas pel rostre.

Allí s'hi veu tan sols una cadira.

El bressol que hi havia ja 'l van treure

el día que enterraren á la nena.

Pobra dona! L'angoixa 'l cor li núa

pensant ab sa filleta tan xamosa...

Avans de que la Mort vingues á pèndrel'hi,

cada nit á igual hora la bressava

cantantli hi baix-baixet cansons bonicas.

Y quan ja era arribada la son dolea

y adormintee, la nena, l'hi somreya,

ab un petó clohía los seus llabis...

Pobra dona! L'angoixa 'l cor l'hi núa;

defallida 's desploma en la cadira

y en el liit enfonzant'hi mans y rostre

esclata en plors amarchs, desesperada.

La son la vens per ff y queda adormida

somniant ab sa filleta tan xamosa.

Y la nit va avensant. Tot dorm y calla.

Y 'l quinqué ab sa claror groguenca y feble

apar vetlla entristit aquella dona...

J. BOSCH Y ROMAGUERA

Si existís algún sant que 's cuydés d'aixó dels espectacles, com n'hi ha que 's cuydan de fer ploure, de curar malalties, etc..., li demanaria ab tot el fervor de que es capás mon esperit relligiós que animés una mica aixó dels teatros de Barcelona. Es una vergonya per una capital com la nostra, no poguer donar vida á mitja dotzena de diversions aixís que apreta la calor...

Es que 'l públich no respon?... Es que 'ls actors y cantants son tots á Sant Hilari?... Es que 'ls empresaris tenen por?... Vájin'ho á averiguar. Lo cert es que 'ns trobém cada vegada al arribar D.ª Canícula (una senyora que cada any se 'ns presenta més ardenta), ens trobém dich sens ánim de divertirnos y ab las portas dels temples artístichs completament barradas.

Y aixó es senzillament escandalós. Y jo 'n protesto ab totes las forsas... per la part que 'm toca,

Perque la feyna dels *revisteros* va abaratintse, y si s'arriban á tancar els pochos teatros que sra funcionan, temo que 'm despatxarán... ¡y es tan sagrat el pá de la familia!

Notas d' estiu
—
PASSEJANT PEL CAMP

El primer dia.

El segon.

TÍVOLI

Veritat es que 'n feya de color l' altre dia, pero entrar al Tivoli y no sentirne gens va ser una mateixa cosa. De moment me va semblar que al mitj de la platea, damunt de las butacas hi feya falta un bon ventilador, pero aixis que va aparéixer la *Fornarina* al escenari ja vaig canviar

de opinió desseguida. ¡Mirin que ho es de fresca aquella xicota, ab aquella boca petonera, aquells ulls atrevits que donan aquelles mitjas-miradas humidas y aquell... tot lo demés que lluheix en els couplets de *Instantáneas!*

La Fons, la simpática Fons, la noya mimada del públich del Granvia, fa gala de sas excelents facultats en *Las Estrellas*, obra que en conjunt resultá molt ben interpretada haventse de repetir alguns dels trossos musicals. Ella y la Gómez fan igualment una bona parella en *San Juan de Luz* en quins respectius papers obtenen grans aplausos per la gracia ab que interpretan aquellas dugas senyoras desinvoltas.

De gent, no en vulguin més... ¡Si aquest Gil es l' home de la sort y de las grans pensadas!

BOSQUE (La Fontana)

Sens dubte, després de *L' Africana* pot dirse que *San. sone é Dalila* es l' éxit mes important de la temporada estiuhena. La part orquestal ha sigut molt ben cuidada y el mestre Vehils mereix un aplauso apart. L'ástima que 'l local no tinga millors condicions acústicas. Aixis com ara s' hi va pera passar el rato, sense que un se preocupi de las filigranas de la brillant partitura, alas horas s' hi aniria pera sentir la ópera y no hi faltaria cap, ni un sol dels *dilettanti* barcelonins.

La senyora Giudice treu admirable partit de sa arroгант figura y de sa veu extraordinaria en el paper de *Dalila*. El senyor Cardinali li fa á ratos digna companyia y el conjunt no resulta gens despreciable.

Lo que no va, y es dispensable en aquell escenari, es la part decorativa ó escénica que deixa bastant que desitjar tractantse de un' obra que necessita grans elements secundaris.

La Gioconda, I Pagliacci, Cavalleria, continuan agrasant y essent aplaudidas.

Ab, y la fresca... permanent.

LAS ARENAS

Molts milers de personas s' han fet parroquianas de aquest teatro d' estiu, en el que s' hi han establert variass reformes, entre ellas la colocació de una gran vela que cobreix molta part del *redondel*, y la rebaixa en els preus de entrada general.

En lo que va de senmana s' hi han representat ab aplauso las óperas *La Dolores, Faust y La Boheme* donantse per fi de festa els balls *Copelia y Una festa en el Japó*.

L' animació en *Las Arenas* es extraordinaria. Alló no son las arenas del desert... si no las arenas d' un fresch oasis ahont la gent hi acut, professó fets, á respirar y á alegrarshi 'ls ulls y las orelles.

N. N. N.

Imitant an En Carner

DIAMANTS PLIMSAUL

Els Alquimistes

¡Oh! les pelades testes dels savis alquimistes, els quins el die 's passen furant sens parar mai; arcaiques i cansades son liurs mirades tristes, de tant mirar á terra, de no mirar l' espai.

Els llibres no refusen ses moltes entrevistes, ans els hi proporcionen conçells del Saver Gai; i els savis venerables, sedents de més conquistes, per desxifrá els misteris trevalen sens desmai. En son niuet, tranquils, igual qu' una boirada veuen passá esfumant-se sa vida reposada, volguent desfè endebades el nús «filosofa».

La Ciencia els acarona, mes se 'ls hi mostra ingrata; si la il·lusió els don vida el desengany els mata; arriuen sense un centim, sen van sense cap ral.

PERLES FALSES

Les Floristes

¡Oh! les floristes tendres de cara riallera, qu' en mig de les flors viuen com rústechs papellons; flairosos tots els gestes, flairosa llur maners, en jardins converteixen els oblidats recones. El corn de l' Abundancia m' apar la llur panera on del color s' hi troven les mil irisacions;

COSTUMS DE LA TERRA

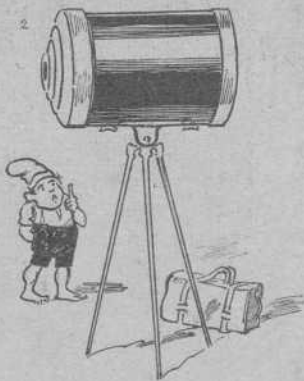
L. ALEGRET

La Sardana

1 —Ja estich instal·lat. Ara, quan arribi 'l moment del fenómeno no hauré d'anar ab pressas.

2 —¿Qué deu ser aquest "empan-tano"?

3 —Veyám...

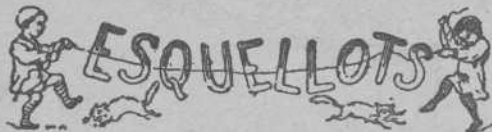
com fades ciutadanes el poble les venera;
son les inspiradores de noves sensacions.
De Flora filles, venen les urbs á fè esplendentes;
hi ha en son mirar aubades, tardes d'estiu morentes;
eternes floridores, inciten á estimar.
En llurs somriusents llavis, và nàixer la Poesia;
tenen de la Nit, calma; la llum tenen del Dia:
i van mes d'una volta al llit sense sopar.

PEDRES TOSQUES

Els Freres

¡Oh! els freres humilissims que pobres saben viure
en cel·les allunyades dels mundanals remòs.
Llurs cares s' aclareixen d' un eternal somriure,
i és son posat santissim, divinement hermòs.
Els vetllen ja de segles per fer al poble, lliure;
condempnen els heretges, consolen pecadós,
i ses virtuts son tantes, que 's resisteix á escriure
la mà profans, l' obra qu' ells fan sense repòs.
Els reis i prínceps reben d' ells bálсам d' alegria;
els nobles s' hi encomanen i els hi serveix de gufa
llur oració ferventa, qu' es pau de tots dos mons.
La Inquisició fundaren, sagrada recordansa,
qu' entre 'ls fidels sorgia com sòl de ben'auransa:
és serven tant modestos, que mai han dùt mitxons.

AMADEO FORLIANI

Cóm se fa avuy la oposició.

Perque l' arcalde, ab molt bon sentit, ha ordenat
que 'ls empleats de la Casa Gran, desde 'l primer
fins al últim, siguin puntuals en el cumpliment del
seu deber, prometent vigilar ell mateix als més gros-
sos, un periódich li diu que aixó es fer de celador,
convertir la Casa Consistorial en una fàbrica y be-
berse la sangre del obrero.

¿No opinan vostés, estimats lectors, que aixó es
senzillament tonto?

Nosaltres sí.

Ca'culin, al llegir tan formidables censuras, ¡quin
disgust no haurá tingut l' arcalde del Rey!

Una de las primeras disposiciones del arcalde ha
sigut procurar el pago dels cupóns atrassats, que
anava molt romagner.

Pero tapant aquest forat, ¡quants y quants altres
no 'n quedan en descubert!

Aixís la brigada provisional, que assegurava 'l pa

d' unas quatrecentas familias, no pot utilizarse per
falta de consignació en el presupuesto.

Está molt bé que ls tenedors del deute cobrin el
cupó... ¿Pero no es molt sensible que tants y tants
infelissos que buscan feyna y no 'n troban, se que-
din sense saber cóm fer bullir l' olla?

La nivelina, eustancia química destinada á donar
apariencias de fresca á la carn mitj corrompuda,
está avuy á la ordre del día, gracias á las providen-
cias preses pel gelós tinent d' arcalde del segón dis-
trict, Sr. Borrell y Sol.

Qu' es una substancia danyina no 's pot pas posar
en dubte, diguin lo que vulguin els senyors dels La-
boratoris... Pero, á pesar de serho, vostés veurán
com l' us de la nivelina anirá cundint.

Perque, si es una substancia danyina, es també
una substancia eminentment conservadora.

Desde la restauració ensá la venen usant els par-
tits del torn pacífich, fent passar per fresca la seva
política putrefacta. El país no 'n menja d' altra.

Si un ciudadá no es persona de posició ó de visu
ja pot dir qu' está fresch sempre que tingui necessi-
tat d' entrevistarse ab el governador de la provincia.
Las portas del seu despaig las trobará tancadas
sempre.

Certas fuentes no rajan per la gent de poch més ó
menos.

Tant es que s' esperin com que no s' esperin á la
antessala; per' ells no arribará may el torn, y será
inútil que preguntin:—¿Qui es l' últim?—com las cria-
das que van á omplir els canties á las fonts públicas.

Las fuentes de la democracia monárquica impe-
rant son estroncadas pels pobres.

¡Y bé que 's coneix que vivim baix un régimen
democrátich!

O sino, demanin informes á la premsa, y en es-
pecial als senmanaris que, com si no existissin lleys
de cap mesa, ni garantias del seu dret y de la seva
propietat, están sempre sobre una grapa que á lo
millor els hi pot caure á sobre y estrangularlos.

El deliciós sistema inaugurat pel Sr. González
Rostbif, en nom dels principis conservadors que in-
formavan al govern d' en Villaverde, continúan apli-
cantse avuy ab el mateix salero que avants, en nom
dels principis democrátichs qu' informan, segons
diuhen, al govern d' en Montero Ríes.

***

O L' ULLERA DEL SABI

—Calla! Sembia que s' estira...

—¡Verge de la "Ternitat"!...

Prevé la lley d' imprenta, qu' en el moment de la publicació de tot periódich, se portin tres exemplars á sellar al Govern civil.

Y disposan els nostres Poncis, que no surti per correus cap expedició de periódichs sense l' anuencia del govern de la provincia, ó sigui, sense la presentació d' un número sellat.

De manera que de dos cosas tan distintas com son la publicació y la expedició per correus, els nostres governadors ne fan una sola.

¿Y á quin objecte?

Ara ho veurán.

***

Quan el número d' un periódich els hi fa admetlla, sellan el número; pero envían tot seguit la denuncia al fiscal, y aquest bon senyor, d' acort ab el jutje, donant probas d' una activitat pasmosa, acuden á l' Administració de Correus á copar tota la expedició dels números.

Y qui jemeja, ja ha rebut.

Pot resultar, y resulta casi sempre, que la denuncia era capciosa, infundada, insostenible: que 'ls que la feren s' equivocaren: que no hi ha motiu, ni pretext de processar al periódich: la causa se sobreseheix... ó cas de que s' entauli termina ab una absolució... Pero 'ls números copats ja no serveixen y 'ls perjudicis que s' han ocasionat á la empres, ab el copo, no 's reparan.

Y vels'hi aquí un abús que no te nom... Y vels'hi aquí un atach flagrant á la propietat... y aixó que, segons diuhen, la propietat constituheix un dels principis fonamentals de l' ordre social modern, á vetllar pel qual venen ob igadas aqueixas mateixas autoritats, que aixís el vulneran, en quan se tracta de la propietat periodística.

***

Ara dirán que aixó passa porque la premsa vol.

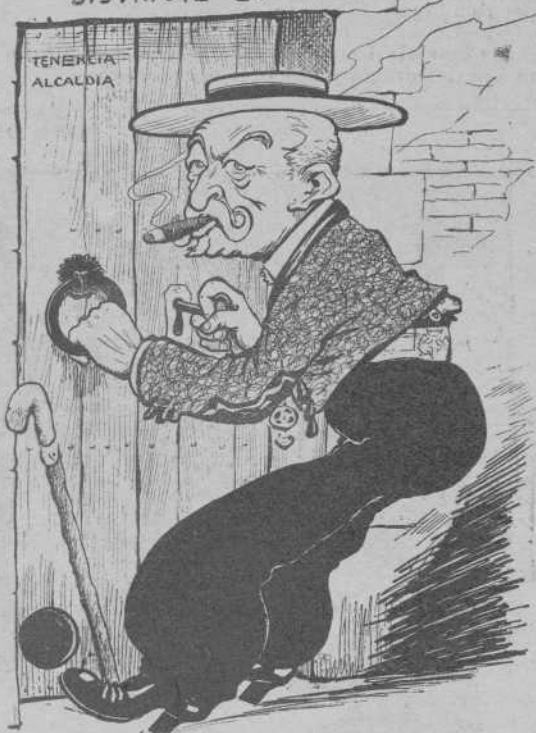
Avuy cau un periódich... demá un altre... sense que 'ls demás ne fassin cas, porque ja es una costum que ningú 's queixi sino de lo que li dolgui directament.

Pero si tots á una compreguessin qu' en aquesta qüestió hi está involucrat no sols l' interés de la premsa sino la seva dignitat, se faria una campanya ruda, fins á conseguir lo qu' es just, aixó es que la lley d' imprenta sigui aplicada ab la deguda llealtat, llibertantla d' unas condicions mil vegadas més perjudicials que quan regía la censura previa.

B'etaria sols demostrar á las autoritats, que s' em-

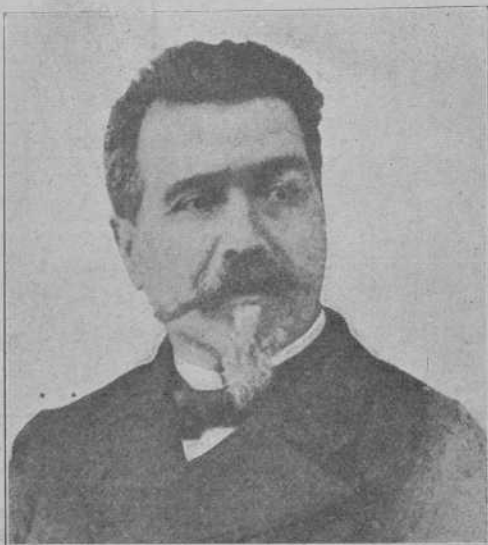
penyan en no atinarhi que la publicació y la expedició per correus son dos cosas molt distintas: que no existeix delictes d' imprenta y per consegüent no pot haverhi lloch á procediments judiciales, no haventhi hagut publicació, y finalment, que á Correus no tenen altre encàrrech que donar curs á la correspondencia, signi de cartas, signi d' impresos, ab tal que vaji degudament franquejada y sense ficarse ab més dibuixos.

RASGO ENERGICH

DISTRICTE 5°

—¿Ea á dir que 'm deixan sense escribes?... Donchs... tanco la tenencia... y me 'n vaig al Tívoli á veure la "Fornarina".

ELS QUE SE 'N VAN

¡Pobre Emili Vilanova!
Dimecres fou conduhit á la darrera morada'l cadavre d'aquest notable escriptor, que tant ha captivat al públich catalá durant bon número d'anys.

Era en Vilanova un observador felís y un narrador admirable, qu' en la pintura de costums barceloninas no tenia qui l' aventajés.

Cultivá ab igual éxit el libre y el periódich que'l teatro, y deixa un regular bagatge literari que perpetuará la seva fama y farà passar el seu nom á las generacions futuras.

Ab la mort d'en Emili Vilanova las lletres catalanas sofreixen una perdua verdaerament irreparable.

¡E. P. D.!

La *Lliga regionalista* ha adquirit els aparatos de iluminació que figuravan en el Cassino pantorrillesch de la Rambla de Santa Mónica.

¿Si será aquesta adquisició 'l primer pas per' arribar á lo que molts se temen?

Perque molts cops se comensa per *llum* y s'acaba pel *fum*.

Als funerals d'en Villaverde, celebrats días enerra á la Catedral, á penas va assistirhi ningú.

Per altra part sigueren uns funerals sense música, com si diguessim: *á palo sech*.

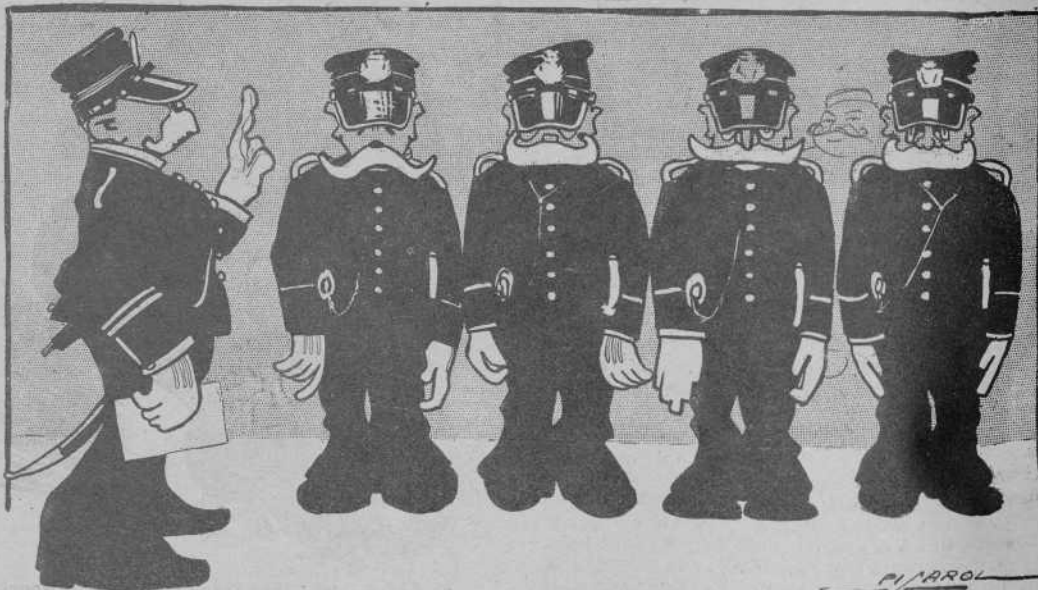
Ja tenia rahó en Becquer:

Dios mío, ¡qué solos, se quedan los muertos!

Llegeixo:

«Parece que un electorero de baja estofa que conferenció hace algunos días con una autoridad de Barcelona, y á quién le fué entregada, según rumor legado á nuestros oídos, cierta cantidad para dedi-

L' HORA DE LA LLISSO

—Tenerlo entendido; los principales deberes del guardia son: 1.º Cobrar con la mayor puntualidad posible; 2.º Escurrir el bulto en los momentos de demasiado compromiso; 3.º . . . . .

FRACTURA OPORTUNA

—¿Per qué li pegas, pobre criatura? ¿Perque ha trencat un vidre? ¡Millor!... Aixís el día del eclipse ja 'n tindrem trossos á punt per fumarlos.

carla á trabajos electorales que pudieran tener relación con las elecciones municipales, ha tomado el portante para el extranjero »

¡Bravísim, noyl..

Y no 't dono 'l nom porque no sé quí ets. Pero si pertanye, com presumo, á la confraría dels saranyistas, consti que t' envió la meva més cordial enhorabona.

Estafant á un estafa, has prestat un bon servey á la causa de la moralitat.

Una ruleta flotant.

Els grans punts de Nova York, cansats dels rigors de las lleys d' aquell país contra 'l joch, y del zel ab que 'ls funcionarios públichs 'las aplican, han imaginat un medi pera practicar de donar torment al pobre Jordi, sense 'l seu nou perill!

Tal es el fetar un barco especial que se situará més enllá de la zona de tres millas marinas que marca 'l límit del mar lliure. A bordo hi instalaran una ruleta.

Els aficionats podran dirigirse allí per mar... Y 'ls que no vulguin fer la travessia per por al mareig, podran fer las postas desde terra, per medi del telégrafo sense fils.

Previngut d' aquesta estratagema 'l govern americá está buscant en aquests moments els medis jurídichs de posar á ratlla als autors del projecte, pero fins ara no 'ls ha trobat.

Xascarrillo de postres:

A casa d' un dentista.

El client:—Vosté, al posarme la dentadura posessa, 'm va prometre que m' aniria com si signés natural.

El dentista:—Sí, senyor: li vaig dir y m' hi atinch.

El client:—Donchs sábiga que 'm fa patir molt.

El dentista:—Lo mateix que la natural. ¿No es aixó? ¿Donchs de que 's queixa?

QÜENTOS

A teléfonos.

El comunicant (á crits):—Posi'm en comunicació ab el número 2,222.

La telefonista:—¿3,332?

El comunicant:—Nó... 2,222 .. Dos vegadas 22.

La demanda queda sense resposta. Cinch minuts després la telefonista crida:—¿Es vosté 'l senyor que ha demanat comunicació ab las quatre ocas?

En una taula de café un individu está dihent pestes contra un seu amich.

—¿Cóm es que parlas aixís?—li diu un seu company.—Jo 'm creya que li estavas molt obligat.

—Res d' aixó. Veritat que en una ocasió 'm va prestar un servey; pero al día següent me 'n va negar un altre. Per lo tant, estém en paus y no li dech res.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—A sse gu ra da.
- 2.ª ANAGRAMA.—Rot-Tró.
- 3.ª TARGETA.—El duo de la Africana.
- 4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Tancredo.
- 5.ª CONVERSA.—Rita.
- 6.ª GEROGLIFICH.—Qui més veu menos viu.

CIRIS TRENCATS

—¿Cóm es que fas tantas ulleras, Caimitu?
—M' preparo per veure l' eclipse.

—¿Veu? Aixó n' es un d' eclipse.
—¿De qué?
—De lluna... de mirall.

XARADAS

I

Si ab una nena *total*,
mes ben dit un *as-dos-terça*,
puch atravessar *conversa*,
ja 'm tens abaix d' un fanal
esperanta de plantó
per si puch arreplegarla
encar que siga *abrassarla*,
si es en quarto fosch milló.

Aixís estava ab la Marta
una raspa molt bufona
y vaig tocar sa carona
que era per cert molt *tres-quarta*
y ab aquell cutis tant *tres*
que tenia ¿qui ho diria?
que á *tres-dos* m' enviá un dia
y 'm vaig quedar sense res.

T. J. PISSARRA

II

D' esplicarme scaba
hu tres mateix lo Marsal
que *dos tres* li agrada
y molt també la *total*.

F. JOANET

ANAGRAMA

El noy gran del senyor *Tot*
alguna vegada conta

que son avi morí á *tot*
cridant: ¡Visca Espanya ab honra!

SISKET D. PAILA

TRENCA-CLOSCAS

D. COLELL OMET

REUS

Ab aquestas lletas degudament combinadas formar el
títul d' un monólech catalá.

JOSEPH GORINA-ROCA

LOGOGRIFO NUMÉRIC

- 1 2 3 4 5 6 7 8. —Nom d' home.
4 5 3 4 5 3 2. —Aucell.
6 2 4 2 3 5. —Poble catalá.
6 2 4 7 8. —Nom d' home.
6 5 3 2. —Poble catalá.
4 7 3. —Riu catalá.
5 8. —Aliment.
1. —Consonant.

MUSCLUS

GEOGLÍFIU

NO LA

F

I 6 I

NO LA

T

MIS

UN XINXONER

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^{es}

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

Cuaderno
6.º

Segunda serie

ACABA DE PUBLICARSE

30

céntimos

FUERA DE BARCELONA

35

Barcelona

á la vista

ESPLÉNDIDO ALBUM DE FOTOGRAFÍAS DE LA CAPITAL DE CATALUÑA

30

céntimos

FUERA DE BARCELONA

35

16 vistas cada cuaderno

ACABA DE PUBLICARSE EL

6.º CUADERNO

La primera serie de BARCELONA Á LA VISTA consta de 12 cuadernos, á 30 céntimos uno.

Edición encuadernada á la inglesa,

Ptas. 8

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, si no 's remet además un ral pera certícat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

¡SANTA BARBARA, QUE TRONA!

El crit de "¡peste!", causá en la ciutat una alarma espantosa.

Se reuniren els sabis, y declararen que la cosa provenia de la bruticia de las cloacas, de la impuresa de las ayguas, de la sofisticació dels queviures.

Y per unanimitat s' adoptá una consigna: "¡A sanearho tot, immediatament!,

Sense perdre temps se posá l' acord en net, pera enviarlo á l' autoritat.

Pero vingué un sabi, mes sabi que 'ls altres, y digué:—Aixó de la peste es un romanso. ¡No hi ha tal peste, senyors!

En vista de lo qual, las societats métricas y higiénicas celebraren ab un ápat el descobriment... y ja no 's parlá mes de sanear, de desinfectar ni de treure la pols d' en lloch.